

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/77/2012
Identifikačné číslo spisu:	6910010551
Dátum vydania rozhodnutia:	12.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6910010551.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obvinenému Ing. Q. I. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 12. februára 2013 v Bratislave dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. apríla 2012, sp. zn. 3 To 12/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného Ing. Q. I. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Brezno rozsudkom z 1. decembra 2011, sp. zn. 3 T 216/2010, uznal obvineného Ing. Q. I. za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

29. augusta 2009 približne o 13,00 h v obci Horné Zahorany v okrese Rimavská Sobota viedol po štátnej ceste III. triedy č. 050122 v smere na obec Lukovišťa osobné motorové vozidlo zn. BMW X5, ev. č. W.-XXX D., kde na rovnom úseku cesty, v blízkosti križovatky tvaru „T“ počas konania miestnej akcie „Jarmočný historický deň“, nereagoval správne na oproti idúceho ťažko alkoholom ovplyvneného (3,61 - 3,69 g/kg alkoholu v krvi) chodca JUDr. C. J., s vozidlom nezastal, ale rýchlosťou 5-6 km/h sa pohyboval ďalej, pričom po prejení chodca k ľavej prednej strane vozidla, z presne nezistenej príčiny ľavým predným kolesom zachytil jeho ľavú nohu v oblasti predkolenia a blatníkom ho postrčil, v dôsledku čoho spadol na pravú stranu tela a utrpel triestivú zlomeninu pravej spánkovej a temennej kosti, zlomeninu pyramídovej kosti lebky vpravo, obojstrannú pomliaždeninu mozgu v oblasti čelovo-spánkovo-temennej, prechodnú ľavostrannú obrnu tela, podlebečnicové krvácanie vpravo, obojstranné podpävkové krvácanie mozgu, ťažký otras mozgu a trimalleolárnu zlomeninu ľavej nohy (oboch členkov a prednej hrany pŕšťali) s celkovou dobou pracovnej neschopnosti a liečenia podľa znalca v trvaní najmenej 4 mesiace.

Za to mu okresný súd podľa § 157 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 56 ods. 1, 2 Tr. zák. uložil peňažný trest vo výške 1 000,- Euro.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ak by bol peňažný trest zo strany obvineného úmyselne zmarený určil mu náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazal obvineného nahradiť poškodenému JUDr. C. J., nar. XX. S. XXXX, bytom A. C. P. XXX spôsobenú škodu vo výške 2,667,87,- Euro.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený Ing. Q. I. a poškodený JUDr. C. J.. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol na verejnom zasadnutí konanom 18. apríla 2012 rozsudkom, sp. zn. 3 To 12/2012, tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. f), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Brezno vo výroku o náhrade škody. Podľa § 322 ods. 3, § 287 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, že uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému JUDr. C. J. spôsobenú škodu vo výške 2,667,87,- Euro spolu s 8,5 % úrokom z omeškania od 23. júna 2010 až do zaplatenia.

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného Ing. Q. I. krajský súd zamietol.

Proti uvedenému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici podal obvinený Ing. Q. I. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jána Baláža dňa 2. augusta 2012 na Okresnom súde Brezno dovolanie, ktoré po postupe podľa § 376 Tr. por. bolo predložené na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

Dovolanie oprel obvinený o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. s tým, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku uvedeného v rozsudku okresného súdu. Argumentoval tým, že záver o zavinení, ako subjektívnej stránky žalovaného trestného činu je síce právnym záverom, ktorý ale musí mať svoje opodstatnenie v skutkových zisteniach súdu. Oba konajúce sudy tieto teoretické aspekty ignorovali, a to hlavne kritérium opatrnosti, ktorú zo svojho individuálneho hľadiska bol obvinený povinný vynaložiť, aby nedošlo ku kolízii automobilu, ktorý riadil, s chodcom. Pretože skutkové zistenia, vrátane rozporných záverov znalca z odboru cestnej dopravy, nesvedčia o tom, že obvinený nezachoval potrebnú opatrnosť /naopak poškodený, chodec, sa nachádzal v stave ťažkej opilsti/, oba sudy svoje závery o spoluzavinení dopravnej nehody obvineným opreli zjavne o spôsobený následok a o to, že poškodeným bola osoba JUDr. C. J..

Žiadal preto, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok prvostupňového súdu a prikázal tomuto, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v prvom rade zisťoval, či dovolanie obvineného Ing. Q. I. spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné - § 382 písm. f), /v opačnom prípade by bolo treba dovolanie obvineného odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Tr. por., pretože jeho dôvody evidentne smerujú proti skutkovým zisteniam a hodnoteniu vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi, ktoré dovolací súd preskúmať nemôže, ale naopak - je nimi viazaný/.

Podľa § 382 písm. f) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmieta dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Z priloženého spisového materiálu možno zistiť, že obvinený Ing. Q. I. uložený peňažný trest vo výmere 1.000,- Euro zaplatil dňa 24. júla 2012 zložením uvedenej sumy na účet Okresného súdu Brezno.

Na páchatel'a, ktorému bol uložený peňažný trest ako trest samostatný, sa hľadí, akoby nebol odsúdený, ak trest riadne vykoná, alebo ak sa od jeho výkonu, alebo jeho zvyšku upustilo § 92 ods. 2, § 32 písm. d) Tr. zák.

Výkonom peňažného trestu sa teda na obvineného Ing. Q. I. hľadí, akoby nebol odsúdený.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Jeho zmyslom je, za prísne vymedzených podmienok, náprava procesných a hmotnoprávných chýb výslovne uvedených v zákone, ale nie revízia skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa a preskúmavanie nimi vykonaného dokazovania.

Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku za uvedených podmienok v zákone, dáva sa možnosť dvom hlavným proti sebe stojacím stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní) prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí. Zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Keďže sa možnosť tohto opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacím stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí tento inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán, a to jednak čo do možnosti podania tohto opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní o ňom pred súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady v trestnom konaní by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna strana mala možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na najvyššom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný a zahladený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadí akoby nebol odsúdený. Ak by túto možnosť mal obvinený, nutne by musela byť pripustená i u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 .

V § 368 ods. 2 Tr. por. sú uvedené rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1 , proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a) sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na mysli. V nadväznosti na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku je zrejmé, že sa má na mysli tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až § 168 Tr. por. treba rozumieť taký, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a, a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody, alebo o ochrannom opatrení. Odsudzujúcim rozsudkom teda treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadí ako na odsúdeného.

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona, alebo na základe rozhodnutia súdu, právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia, t. j., že sa v zmysle zákona hľadí na páchatel'a ako keby odsúdený nebol, potom treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadí akoby odsúdená nebola.

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia neodsúdenia, ktorú zákonodarca spojil s inštitútom zahľadania odsúdenia, nemožno ju chápať podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Zahľadenie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia, znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahladené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba

vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti, alebo recidívy trestnej činnosti. Zahladením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahladené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo k obnoveniu takých právnych vzťahov, ktoré občan nemohol nadobudnúť, alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a.

Keďže v dôsledku toho, že odsúdenie bolo zahladené, môžu vznikať nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak aby neexistovala podmienka bezúhonnosti, potom by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán v trestnom konaní, alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po vykonaní trestu a zahladení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v takom prípade, keď už páchatel' vykonal trest a došlo aj k zahladeniu odsúdenia, aby generálny prokurátor, eventuálne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúceho k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatel'a spočívajúce v tom, že sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený. Dobrodenie, ktoré dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, by strácalo svoj zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatné a už aj vykonané a zahladené odsúdenie s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona (alebo na základe rozhodnutia súdu) stav zahľadania odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť i to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, už ho nemôže podať.

V predmetnom prípade vychádzajúc z danej zákonnej fikcie neodsúdenia obvineného, predpokladanej v ustanovení § 92 ods. 2, § 32 písm. d) Tr. zák., ktorý sa v posudzovanej veci aplikoval, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že podľa § 382 písm. f) Tr. por. odmietol dovolanie obvineného Ing. Q. I. ako neprípustné, lebo smeruje proti svojimi účinkami neexistujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému nie je možné v zmysle § 368 ods. 1 a 2 Tr. por. dovolanie podať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.